

Det er i Anledning af en Yttring af den sidste ærede Taler, at jeg ønsker at fremkomme med et Par Bemærkninger. Han indrømmede lige overfor den ærede Minister for Rikse- og Undervisningsvæsenet de Fordele, som vare fremhævede ved, at en saadan Højskole laa i Kjøbenhavn; men han betonedede dernæst meget stærkt de Fristelser og Færev, som Hovedstaden frembød, særlig for de Elever, som kom til en saadan Skole, idet man maatte forudsætte, at de vare udgaaede af Almueklassen. Det er en Indsigelse imod en saadan Formodning om, at Moraliteten skulde staa paa svagere Fødder mellem simplere Folk end andre Stæder, som jeg vil fremkomme med. Det er tværtimod min Mening, at Moraliteten er lige saa stærk og lige saa god der som i de høiere Stænder. Den samme Tanke, som her kom frem, have vi tidligere hørt udtale, dengang nemlig, da man i sin Tid flyttede Jonstrup's Seminarium bort fra Byen. Dengang blev det udtalt, at de Folk, som søgte at blive Lærere, vare udgaaede af en Klasse i Samsundet, som stod paa et lavere moralsk Trin end Andre, og at det derfor var hensigtsmæssigt at faae dem bort fra Byen. Det blev udtalt af Regjeringen i 1809, da den flyttede Seminariet ud til Jonstrup, og nu vil jeg ikke have, at det skal gaa igjen her i Ytringen om, at man ikke kunde have en Højskole liggende i Kjøbenhavn af den Grund, at de Mennesker, som skulde besøge den, udgaa af en Klasse, som var udsat for Fristelser mere end de, der udgaa fra andre Klasser. Hvorledes skulde Præsteføner, Embedsmands-Sønner og alle andre unge Mennesker, som komme til Kjøbenhavn for at gaa paa den polytekniske Lærestanstalt, Landbohøjskolen, Kunstakademiet og Universitetet bære sig ad? Er Kjøbenhavn da et saadant Sodoma, hvorimod man behøver at advare, og skulde de unge Mennesker flyttes bort her fra Byen, fordi de af den Grund ikke kunne være her, saa var det virkelig det Bedste, at man ogsaa flyttede alle de andre Anstalter bort herfra. Nei! Kjøbenhavn er ikke noget saadant Sodoma, her er ganske den samme Moralitet som alle andre Stæder i Landet, og i Almueklassen er der ikke nogen anden Moralitet end den, som ogsaa findes i de andre Samsundsklasser.

Sagt: Jeg tror vistnok, at den Fortolkning, som den ærede sidste Taler gav af mine Ord, var saa urimelig, at den neppe behøver nogen Tilbagevisning. Hvis det ærede Medlem for det Første lægger den Betydning i mine Ord, at jeg betegnede Kjøbenhavn som et Sodoma, saa kan han dog ikke til samme Tid lægge den Betydning ind i dem, at de Børn, der komme til Kjøbenhavn, ere udgaaede fra et andet Sodoma; thi saa var der ikke nogen Fare for dem ved at komme til dette Sodoma. Naar jeg taler om Færen, der er forbunden med at komme til Kjø-

benhavn, maa jeg jo snarere anse dem for saa rene og ubesmittede Væsener, at det var en blodig Synd at føre dem herind. Men jeg har hverken sagt, at Kjøbenhavn var noget Sodoma, eller at de, der skulle søge Højskolen, vare anderledes end Andre, tværtimod, jeg har ikke forudsat, at Folket skulde søge sine Elever alene fra Almueklassen. Jeg tror derimod, at denne Højskole er en Tanke, der er saa stor, at den vel kan omfatte hele det danske Folk, altsaa ikke alene Almuen, men hele det øvrige Folk, saa at den Bemærkning, jeg gjorde, ikke saaledes kan anvendes paa Almuens Børn alene. Jeg har end ikke havt nogen Tanke paa Almuen, da jeg sagde det. (Aa ng: Det vil Tidenden vise!). Tidenden kan ikke lægge nogen anden Betydning ind i mine Ord, end der naturlig ligger i dem. Men dernæst skal jeg gjøre det ærede Medlem opmærksom paa, at jeg netop betegnede de Erfaringer, man har gjort, som hentede ikke fra Almuens Børn alene, men baade fra Almuen og fra andre Rækker, og jeg tror, at jeg rammer selv det ærede Medlems og hans Meningsfællers inderste Tanke i denne Sag, naar jeg siger, at den Forhaabning, hvorunder Højskoletanken er voget op — at nemlig de Børn, ikke af Almuen alene, men af hele Folket, hos hvem der er en mere end almindelig Stræben efter Kundskab, efter Lys og efter Sandhed, her skulle faae deres Trang tilfredsstillet — netop fyldestgjøres under en stille Dyrkelse, som der bedre er Leilighed til paa Landet end i Hovedstaden. Jeg kan isøvrigt med Hensyn til den nærmere Forklaring henvise til, hvad det ærede Medlem for Kjøbenhavns 5te Valgtreds (Bille) udtalte med langt smukkere, kraftigere og bedre Ord, end jeg kan gjentage. Deri laa denne samme Tanke udtalt, nemlig, at det Liv, der tilstræbes paa saadanne Højskoler, bedre vil trives i Landlivets Fred end i Hovedstadens Fornøielses-hvirvel.

Formanden (Krabbe): Da der er indtegnet flere Talere, vil det ikke være sandsynligt, at Sagen kan tilendebringes i dette Møde. Jeg skal derfor nu standse Forhandlingerne.

Fra Indenrigsministeren har jeg ved Skrivelse af Dags Dato modtaget Underretning om, at Ministeren agter her i Thinget at fremsætte „Forflag til Lov om Bestyrelsen af Statsbanerne“.

Næste Møde vil blive afholdt imorgen. Paa Dagsordenen vil blive sat Fortsættelsen af den Sag, vi behandle. Men da der ikke vil blive afholdt Møde førstkommande Mandag, vil jeg finde det hensigtsmæssigt at sætte paa Dagsordenen: Eventuelt Valg af det Udvalg, der maatte blive besluttet nedsat i denne Sag.

Næste Møde vil altsaa blive afholdt imorgen Middag Kl. 1, og Dagsordenen vil da være: